

معرفی مقاله بازخوانی رویکرد بازآفرینی فرهنگ-مبنا در ساخت شهر خلاق

(تدوین چارچوب تحلیلی بازآفرینی قطب خلاق و فرهنگی)

معرفی مقاله فرهنگ و صنایع خلاق اندیشکده حکمروایی فرهنگ و صنایع خلاق سمیه نگینی ۱۴۰۲	نوع سند حوزه تخصصی برنامه عنوان نگارنده / نگارندگان ناظر کیفی مشاور / مشاوران ارزیاب / ارزیابان موعد تحویل تاریخ انتشار مخاطب / کارفرما
مالکیت فکری و حق تألیف	
توضیح حق تألیف و مالکیت فکری	فرد / مؤسسه
----- -----	----- -----

جملات کلیدی

کلمات کلیدی

دسته بندی: نگارش متن مروری از مقاله و گزارش داخلی

معرفی مقاله بازخوانی رویکرد بازآفرینی فرهنگ-مبنا در ساخت شهر خلاق (تدوین چارچوب تحلیلی بازآفرینی قطب خلاق و فرهنگی)

حوزه تخصصی: صنایع فرهنگی و خلاق

دسته بندی صنایع فرهنگی و خلاق؛ فضا، محیط، تبلیغات (شهرسازی و معماری)

سمیه نگینی

این مقاله توسط مریم پور ذکریا، سمیه فدایی نژادبهره مجردی کارشناس ارشد مرمت ابنیه و بافت تاریخی و استاد یار دانشکده معماری، پردیس هنرهای زیبا دانشگاه تهران در سال ۱۳۹۸ در نشریه علمی باغ نظر به انتشار رسیده است.

هدف اصلی این مقاله شناسایی مولفه های موثر در ارتقای فرهنگ جامعه است. به منظور پاسخگویی به سوال اصلی این تحقیق که: اصول و معیارهای بازآفرینی فرهنگی در شهر خلاق از طریق ایجاد قطب خلاق و فرهنگی و کدام اند؟ این پژوهش سعی دارد تا با بررسی نظریات مطرح شده در حوزه صنایع خلاق و فرهنگی و رویکرد بازآفرینی فرهنگ-مبنا، معیارهای موثر در ارتقای محدوده های شهری را به منظور ایجاد قطب خلاق شناسایی کند.

روش پژوهش در این مقاله راهبرد کیفی و مطالعات اسنادی و کتابخانه ای است. نظریات مرتبط با حوزه مورد مطالعه مورد بازخوانی و از طریق راهبرد استدلال منطقی، معیارهای اصلی بازآفرینی قطب خلاق و فرهنگی گزینش و نمودار ارتباط محتوایی بازآفرینی فرهنگ-مبنا و شکل گیری شهر خلاق ترسیم شده است.

نویسندگان در بخش اول این مقاله، به منظور پاسخگویی به سوال اصلی این پژوهش یعنی: اصول و معیارهای بازآفرینی فرهنگی در ساخت شهر خلاق از طریق توسعه قطب خلاق و فرهنگی کدام اند؟ نخست نظریه ها و متون مرتبط با بازآفرینی فرهنگی به همراه نظریه ها و سیاست های مرتبط به خلاقیت، صنایع خلاق و فرهنگی را با راهبرد استدلال منطقی مورد مطالعه و بررسی قرار می دهند. در این بخش مولفه های اصلی شهر خلاق در قالب جدولی به تفصیل از دیدگاه اندیشمندان مختلف استخراج شده است. از جمله آن میتوان؛ اندی سی، پرت (۲۰۰۰) اشاره کرد که مولفه های اصلی شهر خلاق را شامل؛ محیط خلاق، ساختار اجتماعی خلاق، صنایع خلاق معرفی میکند یا گرائم ایوانز (۲۰۰۹) این مولفه ها را شامل؛ اقتصاد خلاق، جذب مصرف فرهنگی، قطب فرهنگی، ارتقاء زندگی شهری یا جینلیائو هی (۲۰۱۴) این عوامل را شامل؛ تولید و مصرف فرهنگی، سازماندهی فرهنگی تولید، اقتصاد فرهنگی شبانه، بازار محلی و خوشه خلاق شاخص سازی میکند. همچنین چارلز لاندردی (۲۰۰۸) مردم و سازمان های خلاق، محیط خلاق، فرهنگ خلاقیت، پتانسیل صنایع فرهنگی، مراکز نوآوری شهرها را به عنوان مولفه های اصلی شهر خلاق معرفی میکند.

در بخش دوم مقاله نگارندگان با ارائه نموداری، ارتباط محتوایی مفاهیم بازآفرینی فرهنگ-مبنا و شکل گیری شهر خلاق را توضیح میدهند؛ رویکرد مداخله در این پژوهش جهت بازآفرینی، رویکرد فرهنگ-مبنا و محدوده مداخله شهر معرفی شده است. بر اساس این نمودار، بازآفرینی فرهنگ-مبنا به عناصر ریزتری همچون اقتصاد خلاق در شهر، صنایع خلاق در شهر، خوشه های

خلاق در شهر و قطب خلاق در شهر تقسیم شده است. قطب خلاق فرهنگی به عنوان متغیر مورد بررسی در این پژوهش با مفاهیمی همچون خلاقیت و فرهنگ نشان داده شده است. نگارندگان بر اساس مطالعه منابع نظری موجود دریافته اند که؛ در فرآیند بازآفرینی فرهنگ- مبنا مدیریت فرهنگی صنایع خلاق، محصول فرآیند تعامل و تعادل میان رویکردهای فرهنگی و خلاق با هدف دستیابی به اتفاق نظر و تعادل میان مولفه های فرهنگ و خلاقیت است. طبقه خلاق، ملت خلاق، خلاقیت شهری، اقتصاد و کسب و کار خلاق و فضاهای گردهمایی به عنوان عناصر مهم مفهوم خلاقیت معرفی شده است که در کنار مفاهیمی همچون رویدادهای فرهنگی مشارکتی، تولید و مصرف فرهنگی، شهر-فرهنگ و هویت منطقه، حضور فرهنگ اقتصاد شب و میزان و کیفیت فضاهای عمومی به عنوان عناصر مهم مفهوم فرهنگ منجر به شکل گیری شهر خلاق خواهند شد. شکل گیری شهر خلاق منجر به شکل گیری گردشگری فرهنگی و گردشگری خلاق میشود. گردشگری فرهنگی در حوزه های عملکردی- کالبدی، معنایی، هویتی، اجتماعی و اقتصادی است و گردشگری خلاق منجر به خلق فضاهای عمومی خلاق میگردد. تنوع و سرزندگی شهری و هویت بخشی و مشارکت و حفظ ارزش ها و محورهای فرهنگی و پیوند با جاذبه های فرهنگی از نتایج مهمی است که در ایجاد یک شهر خلاق و گردشگری خلاق نهفته است.

در نهایت در بخش سوم و در قالب نتیجه گیری این مقاله، می توان دریافت که جوامع خلاق با فرهنگ های گوناگون به حضور در ناحیه فرهنگی شهرها تمایل دارند. این ناحیه با ارائه امکانات متنوع فرهنگی نظیر سینما، کافه و رستوران و بازارهای صنایع تولیدی خلاق سعی در جذب کارآفرینان خلاق دارند. در استراتژی بازآفرینی فرهنگ- مبنا این تولید و مصرف فرهنگی از طریق افزایش گردشگری فرهنگی و خلاق باعث رشد اقتصادی جوامع محلی خواهد شد. بازآفرینی فرهنگ- مبنا، که در زیر مجموعه بازآفرینی شهری قرار میگیرد، در عین توجه به کالبد و اقتصاد منطقه، دارای ابعاد فرهنگی- اجتماعی است. فرهنگ، خود، پتانسیل های گوناگونی نظیر سنت های فرهنگی، هویت شهر و برنامه های مشارکتی گردشگری را به شهر ارائه می دهد. گردشگری فرهنگی یا گردشگری خلاق در بازآفرینی فرهنگ- مبنا به توسعه محیطی فرهنگی یا به نوعی قطب خلاق و فرهنگی منجر میشود. شکل گیری شهر خلاق به حوزه هایی مانند فضاهای عمومی خلاق، خوشه های خلاق، و بازآفرینی مرکز شهر وابسته است و بر تجربه متقابل شهروندان و بازدیدکنندگان و توسعه پتانسیل های فرهنگی تکیه دارد.

در بخش دیگری از نتیجه گیری نگارندگان با بازخوانی و واکاوی مفاهیم فرهنگ و خلاقیت، چارچوبی تحلیلی از بازآفرینی فرهنگی در ساخت شهر خلاق و به منظور توسعه قطب خلاق فرهنگی ارائه می دهند. به این منظور یک چارچوب تحلیلی با توجه به مولفه های اصلی پژوهش و به منظور سیاست گذاری و برنامه ریزی اقدامات شهری ارائه شده است. در این مدل سیاست گذاری؛ ارزش های مختلف اجتماعی و اقتصادی، سرمایه گذاری خلاق، رشد و توسعه پایدار، کارآفرینی خلاق، سیاست خلاق فرهنگی، آموزش و تمرین، هویت شهری، بازار محلی، تنوع فرهنگی، رفاه اجتماعی و مشارکت ذی نفعان و ظرفیت سازی به عنوان سیاست های پیشنهادی در مفهوم خلاقیت معرفی شده است که در کنار برنامه ریزی و سیاست گذاری در جهت به کارگیری جاذبه ها و ارزش های فرهنگی و مشارکت در رویدادهای فرهنگی یک جامعه در سطوح عملکردی- کالبدی، معنایی و هویتی، اجتماعی و اقتصادی منجر به بازآفرینی فرهنگی در ساخت شهر خلاق از طریق توسعه قطب خلاق و فرهنگی خواهد شد.

پژوهشکده سیاست‌گذاری
دانشگاه شریف

spri.sharif.ir

spri@sharif.ir

[sharif.policy](https://www.instagram.com/sharif.policy)

[sharif-policy](https://www.linkedin.com/company/sharif-policy)

t.me/spri1

تهران، بلوار تیموری، میدان تیموری، محوطه آموزش دانشگاه شریف،
پژوهشکده سیاست‌گذاری دانشگاه شریف

۰۲۱-۶۶۰۶۵۱۴۰

